

Asia: VN/2935/2021

Lausuntopyyntö - Uusi väliaikainen laki yhteisöjen kokouksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Minkä tahon kannalta annat lausunnon:

Viranomainen

2. Onko tarpeen jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain 677/2020 mukaisia kokouksen järjestämistä ja osallistumista helpottavien poikkeusten voimassa oloa?

Kyllä kaikkien HE-luonnoksessa mainittujen yhteisöjen osalta

Perustelut:

-

3. Mihin asti poikkeusten voimassaoloa on mielestäsi tarpeen jatkaa?

Kesäkuun 2022 loppuun

Perustelut:

-

4. Muut ehdotukset ja kommentit

Harmaan talouden torjunta

Covid-19 epidemian vuoksi oli tarve säätää väliaikainen poikkeaminen osakeyhtiölaista, asunto-osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista ja eräistä muista yhteisölaeista helpottamaan syksyn 2020 ja kevään 2021 yhtiökokousten ja yhteisöjen osakkaiden ja jäsenten muiden kokousten järjestämistä. Poikkeamisella mahdollistettiin etäosallistuminen kokouksiin, asiamiehen käyttö sekä ennakoilmoittautumisvelvollisuus. Lakivaliokunta on lausunnossaan (LaVL 5/2020 vp) maininnut, että jatkotyössä on kiinnitettävä erityisesti huomiota siihen, että osakkeenomistajan osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset oikeudet voidaan toteuttaa asianmukaisesti myös pienosakkaiden osalta.

Nyt kommentoitavana olevassa hallituksen esityksessä esitetään väliaikaisten poikkeussäännösten jatkamista kesäkuun 2022 loppuun asti. Hallituksen esityksen mukaan tiedossa ei ole väliaikaisesta lainsäädännöstä aiheutuneita ongelmia osakkeenomistajien ja jäsenten kokousosallistumisen suhteen. Hallituksen esityksessä mainitaan myös, että ennen kevään 2021 kokouksia, ei ole käytettävissä riittävästi tietoa etäosallistumiskäytännöistä oloissa, joissa yhteisöillä ja niiden osakkailta ja jäsenillä on valmiudet käyttää kaikkia väliaikaisen lain sallimia mahdollisuuksia etäosallistumiseen. Voimassa olevan väliaikaisen lain voimassaoloajan päättymisen lähestyessä on ilmennyt tarve uudelleen jatkaa laissa säädettyjen asiamiehen käyttämisen ja etäosallistumisen helpotusten mahdollisuutta myös syksyn 2021 ja kevään 2022 kokousten osalta. Väliaikaisen lain voimassa olon jatkamisen myötä pysyvän etäosallistumista ja verkkokokouksia koskevan sääntelyn valmistelussa voidaan hyödyntää vuoden 2021 kokouksissa kehittyvät etäosallistumiskäytännöt ja palaute.

Voimassa oleva väliaikainen poikkeaminen yhtiökokousten ja yhteisöjen osakkaiden ja jäsenten kokousten järjestämistavoista on säädetty Covid-19 epidemiaan liittyvien poikkeusolojen vuoksi. Voimassa olon jatkumisen tulee perustua samaan tarpeeseen. Hallituksen esityksessä on kuitenkin mainittu, että voimassa olon jatkumisen perusteena on kerätä tietoa pysyvän sääntelyn valmisteluun, jonka ei voida katsoa liittyvän Covid-19 epidemiaan liittyvien poikkeusolojen esiin tuomaan tarpeeseen mahdollistaa toiminnan sujuvuus terveysolosuhteet huomioiden. Verohallinnon näkemyksen mukaan voimassa olon jatko tulisi arvioida nimenomaan voimassa olevan poikkeussääntelyn tarpeiden mukaisesti.

Etäosallistumisen mahdollistaminen Covid-19 epidemian vuoksi on ollut tarpeellista. Hallituksen esityksessä etäosallistumiseen suhtaudutaan myönteisesti ja mahdollistavana kokouksen järjestämismuotona. Monessa kohtaa mainitaan, että menettely toimii hyvin, kun kokous valmistellaan asianmukaisesti eikä asialistalla ole suuria erimielisyyksiä herättäviä asioita. Hallituksen esityksessä ei ole käsitelty etäosallistumisen toimivuutta tilanteessa jossa päätettävänä olevat asiat eivät ole yksiselitteisiä ja riidattomia. Yhtiökokouksella ja siinä tehtävillä päätöksillä on oikeusvaikutuksia, jolloin on ensisijaisen tärkeää, että kokouksen järjestämismuoto tukee päätöksentekoa asianmukaisesti myös keskustelua herättävissä ja erimielisyyttä aiheuttavissa tilanteissa.

Hallituksen esityksessä keskitytään osakkeenomistajien ja jäsenten oikeuksien turvaamiseen, mutta päätöksentekoon liittyviä oikeusvaikutuksia ja velvollisuuksia ei ole käsitelty. Päätöksentekoon osallistuminen on säännelty ja osallistujien henkilöllisyyden varmistaminen on päätöksenteon oikeusvaikutusten vuoksi olennaista. Etäosallistumisen osalta henkilöllisyyden varmistaminen on haaste, joka tulisi ottaa huomioon. Harmaan talouden torjunnan kannalta todellisen toimijan tunnistaminen ja sanktioiden oikea kohdentaminen on ensisijaisen tärkeää. Kevennykset toimijan tunnistamisen osalta ovat aina haaste harmaan talouden torjunnalle ja saattaa johtaa uudenlaiseen identiteettien väärinkäytösmahdollisuuteen, kun päätöksentekoon osallistujien tunnistaminen etäkokousten vuoksi on haastavaa.

Aaltonen Kari
Verohallinto